

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Кафедра географії та природознавства

Проректор

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Шарин С.В.

25. IX, 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В 73 Територіальний менеджмент громад
(шифр і назва навчальної дисципліни)

ОП «Географія»

спеціальність 106 «Географія»

10 «Природничі науки»

(галузь знань)

Факультет природничих наук

(назва факультету)

Івано-Франківськ – 2020 рік

Робоча програма Територіальний менеджмент громад для студентів спеціальності 106 «Географія», галузь знань 10 «Природничі науки». „15” вересня 2020 р. – 22 с.

Розробники:

Закутинська Ірина Іванівна, доцент кафедри географії і природознавства, кандидат географічних наук.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри географії та природознавства

Протокол від “15” вересня 2020 р. № 1

Завідувач кафедри географії та природознавства

(Атаманюк Я.Д.)

(підпис)

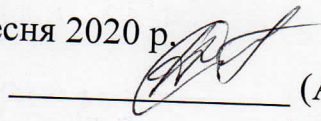
“15” вересня 2020 р.

Схвалено науково-методичною радою факультету природничих наук.

Протокол від “23” вересня 2020 р. № 1

“23” вересня 2020 р.

Голова

(Атаманюк Я.Д.)

(підпис)

© Закутинська І.І., 2020 рік

© ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 10 Природничі науки (шифр і назва)	Дисципліни вільного вибору студента	
Змістових модулів – 2	Спеціальність: <u>106 Географія</u> Освітня програма: <u>географія</u>	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання		4-й	-
Реферат-доповідь на актуальну тему курсу (на вибір викладача)		Семестр	
Загальна кількість годин – 180		8-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 7 самостійної роботи студента – 14	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		24 год.	-
		Практичні, семінарські	
		36 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		120 год.	-
Індивідуальні завдання: __ год.			
Вид контролю: залік			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: 1:2

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни. викладання дисципліни є набуття студентами теоретичних навичок щодо засад діяльності територіальної громади та вміння самостійно готувати, розробляти документи на місцевому та організаційному рівнях, приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Завданнями дисципліни є:

- проводити аналіз діяльності територіальних громад, визначати їх слабкі сторони та перспективні напрями розвитку і підвищення конкурентоспроможності;
- складати та проводити опитування;
- розробляти стратегічні плани та стратегії розвитку громад;
- здійснювати моніторингу та оцінки процесу реалізації стратегії та планів.

Компетентності:

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у професійній діяльності з географії або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних та суспільних об'єктів та процесів.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність брати участь у плануванні та виконанні наукових та науково-технічних проектів.
- Здатність застосовувати знання і розуміння основних характеристик, процесів, історії і складу природи і суспільства.
- Здатність працювати в колективах виконавців, у тому числі в міждисциплінарних проектах.

Результати навчання:

- Знати цілі сталого розвитку та можливості своєї професійної сфери для їх досягнення, в тому числі в Україні.

- Поглиблені знання принципів стійкого регіонального розвитку, здатність планувати, організовувати та реалізувати оптимізаційні заходи в практичній природоохоронній, туристичній діяльності та у процесі зонування міських та сільських територій.
- Оцінювати роль України в світі, знати і пояснювати особливості просторової організації природи, населення і господарства України.
- Застосовувати знання теоретичних і методологічних основ географічних наук для моніторингу і оцінки природних умов, порівняльно-географічного аналізу розвитку економіки, населення, соціальної сфери держав світу та України.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Вплив глобалізації на планування розвитку громад. Глобалізація та місцевий розвиток громад. Ключові принципи та підходи в практиці планування місцевого розвитку. Основні компетенції, цілі та інструменти планування розвитку громад

Тема 2. Місцевий економічний розвиток та його еволюція. Інкубатор спроможних (успішних) громад. Місцевий економічний розвиток та його еволюція. Планування економічного розвитку громад.

Тема 3. Планування місцевого сталого розвитку. Сутність та принципи стратегічного планування розвитку громад. Алгоритм процесу організації розробки стратегічного плану місцевого економічного розвитку.

Тема 4. Методика планування розвитку громад. Методологія стратегічного планування.

Тема 5. Конкурентоспроможність та розвиток території. Регіон як суб'єкт конкурентної боротьби в умовах глобалізації. Чинники забезпечення конкурентоспроможності територій. Конкурентні переваги і їх роль у забезпеченні комплексного розвитку регіону. Системний підхід до формування стратегій регіонального розвитку в контексті забезпечення конкурентоспроможності територій. «Полюси» конкурентоспроможності і їх формування.

Тема 6. Інноваційні підходи в залученні громади до процесів планування місцевого розвитку. Економічний розвиток громад в умовах децентралізації. Залучення громади та участь зацікавлених сторін. Технологічні елементи забезпечення участі громади. Форсайт як спосіб планування розвитку із залученням представників громади. «Таун Хол Мітінг» – міське зібрання для колективної участі громади. Залучення громади до участі – шлях до доброго врядування

Тема 7. Діагностика стану територіальної громади як основа планування її розвитку. Профіль територіальної громади, його структура та спосіб

наповнення. Опитування думки бізнесу щодо стану та перспектив розвитку територіальних громад.

Тема 8. SWOT-аналіз та його застосування. SWOT-аналіз, його сутність. SWOT-аналіз як основний інструмент стратегічного управління.

Тема 9. Стратегічне планування розвитку громади. Сутність та принципи стратегічного планування розвитку громад. Методологія стратегічного планування. Алгоритм процесу організації розробки стратегічного плану місцевого економічного розвитку

Тема 10. Взаємозв'язок стратегічних і генеральних планів міст з регіональним розвитком. Регламентація просторового розвитку міст у документах міжнародних організацій. Стратегічне планування як складова цілісної системи планування місцевого розвитку

Тема 11. Законодавчі аспекти просторового планування розвитку міст. Основні поняття та принципи стратегічного управління та стратегічного планування місцевого розвитку. Нормативно-правові засади здійснення стратегічного планування.

Тема 12. Світові тенденції та практика просторового розвитку міст та міських агломерацій. Тенденції та світовий досвід розвитку міських поселень. Міжнародний досвід розвитку міст та агломерацій.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		П	Лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Процеси децентралізації						
Тема 1. Вплив глобалізації на планування розвитку громад	10	2	2			6
Тема 2. Місцевий економічний розвиток та його еволюція.	10	2	2			6
Тема 3. Планування місцевого сталого розвитку.	12	2	2			8
Тема 4. Методика планування розвитку громад.	10	2	2			6
Тема 5. Конкурентоспроможність та розвиток території	10	2	2			6
Тема 6. Інноваційні підходи в залученні громади до процесів планування місцевого розвитку.	12	2	2			8

Разом за змістовим модулем 1	64	12	12		40
Змістовий модуль 2. Суспільно-географічні процеси ОТГ					
Тема 7. Діагностика стану територіальної громади як основа планування її розвитку	14	2	2		10
Тема 8. SWOT-аналіз та його застосування.	10	2	2		6
Тема 9. Стратегічне планування розвитку громади.	8	2	2		4
Тема 10. Взаємозв'язок стратегічних і генеральних планів міст з регіональним розвитком.	8	2	2		4
Тема 11. Законодавчі аспекти просторового планування розвитку міст.	10	2	2		6
Тема 12. Світові тенденції та практика просторового розвитку міст та міських агломерацій.	8	2	2		4
Тема 13. Місцеве самоврядування в зарубіжних країнах .	6		2		4
Тема 14. Міжнародні документи про місцеве самоврядування та організація місцевого самоврядування в зарубіжних країнах	12		2		10
Тема 15. Розвиток міської інфраструктури в Україні: історія розвитку	12		2		10
Тема 16. Сучасна система міської інфраструктури в Україні.	8		2		6
Тема 17. Впровадження стратегічного плану розвитку ОТГ	10		2		8
Тема 18. Івано-Франківська МТГ	10		2		8
Разом за змістовим модулем 2	116	12	24		80
Усього годин за 7 семестр	180	24	36		120

5. Зміст лекційного матеріалу

№ з/п	Назва теми лекції	Зміст лекції
1.	Тема 1. Вплив глобалізації на планування розвитку громад.	1. Глобалізація та місцевий розвиток громад. 2. Ключові принципи та підходи в практиці планування місцевого розвитку. 3. Основні компетенції, цілі та інструменти планування розвитку громад.
2.	Місцевий економічний розвиток та його еволюція.	1. Інкубатор спроможних (успішних) громад. 2. Місцевий економічний розвиток та його еволюція.

		3.Планування економічного розвитку громад.
3.	Планування місцевого сталого розвитку.	1.Сутність та принципи стратегічного планування розвитку громад. 2.Алгоритм процесу організації розробки стратегічного плану місцевого економічного розвитку.
4.	Методика планування розвитку громад.	1. Методологія стратегічного планування. 2. Територіальна організація міст.
5.	Конкурентоспроможність та розвиток території.	1. Регіон як суб'єкт конкурентної боротьби в умовах глобалізації. 2.Чинники забезпечення конкурентоспроможності територій. 3. Конкурентні переваги і їх роль у забезпеченні комплексного розвитку регіону. 4. Системний підхід до формування стратегій регіонального розвитку в контексті забезпечення конкурентоспроможності територій. 5.«Полюси» конкурентоспроможності і їх формування.
6.	Інноваційні підходи в залученні громади до процесів планування місцевого розвитку.	1. Економічний розвиток громад в умовах децентралізації. 2. Залучення громади та участь зацікавлених сторін. 3. Технологічні елементи забезпечення участі громади. 4. Форсайт як спосіб планування розвитку із залученням представників громади. 5. «Таун Хол Мітінг» – міське зібрання для колективної участі громади. 6.Залучення громади до участі – шлях до доброго врядування
7.	Діагностика стану територіальної громади як основа планування її розвитку.	1. Профіль територіальної громади, його структура та спосіб наповнення. 2. Опитування думки бізнесу щодо стану та перспектив розвитку територіальних громад.
8.	SWOT-аналіз та його застосування.	1. SWOT-аналіз, його сутність. 2.SWOT-аналіз як основний інструмент стратегічного управління.
9.	Стратегічне планування	1. Сутність та принципи стратегічного

	розвитку громади.	<p>планування розвитку громад.</p> <p>2.Методологія стратегічного планування.</p> <p>3.Алгоритм процесу організації розробки стратегічного плану місцевого економічного розвитку.</p>
10.	Взаємозв'язок стратегічних і генеральних планів міст з регіональним розвитком.	<p>1.Регламентація просторового розвитку міст у документах міжнародних організацій.</p> <p>2.Стратегічне планування як складова цілісної системи планування місцевого розвитку.</p>
11.	Законодавчі аспекти просторового планування розвитку міст.	<p>1.Основні поняття та принципи стратегічного управління та стратегічного планування місцевого розвитку.</p> <p>2.Нормативно-правові засади здійснення стратегічного планування.</p>
12.	Світові тенденції та практика просторового розвитку міст та міських агломерацій.	<p>1. Тенденції та світовий досвід розвитку міських поселень. Міжнародний досвід розвитку міст та агломерацій</p>
13.	Система громадських центрів.	<p>1.Загальноміський центр.</p> <p>2.Спеціалізованіміські центри.</p> <p>3.Просторові моделі.</p>
14.	Система громадських центрів.	<p>1.Загальноміський центр.</p> <p>2.Спеціалізованіміські центри.</p> <p>3.Просторові моделі.</p>
15.	Сельбищна територія.	<p>1.Загальні визначення.</p> <p>2.Структурні елементи розпланування.</p> <p>3.Система громадського обслуговування.</p> <p>4.Житлова забудова.</p>
16.	Транспортна система.	<p>1.Міська транспортна система.</p> <p>2.Класифікація міських вулиць, доріг і площ</p>
17.	Міський ландшафт і краєвид.	<p>1.Загальні визначення .</p> <p>2.Природний простір і ландшафтні райони. Паркові території.</p> <p>3.Міський краєвид.</p>
18.	Методологія просторового планування.	<p>1.Стратегія розвитку, процеси планування.</p> <p>2. Сталий та екологічний розвиток.</p> <p>3.Маркетинг міського середовища.</p> <p>4.Моделювання розміщення громадських центрів.</p>

Денна форма навчання

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття і сутність децентралізації	4
2	Сутність і призначення місцевого самоврядування: європейська доктрина та Україна	2
3	Функції та повноваження місцевого самоврядування щодо надання публічних послуг: практика європейських держав та напрями реформування в Україні	2
4	Регіональний рівень управління місцевими справами в європейських країнах: специфіка становлення та сучасний досвід	4
5	Фінансове забезпечення місцевого самоврядування. Місцеві фінанси та засади їх організації в окремих країнах Європи	2
6	Швейцарський досвід місцевого самоврядування	2
7	Формування об'єднаних територіальних громад	2
8	Діагностика стану об'єднаних територіальних громад як основа планування її розвитку	2
9.	SWOT - аналіз території об'єднаних територіальних громад.	2
10	PESTLE - аналіз території об'єднаних територіальних громад.	2
11	Моделі та механізми управління процесами стратегічного розвитку об'єднаних територіальних громад	2
12	Стратегії розвитку об'єднаних територіальних громад.	2
13.	Інструменти розвитку об'єднаних територіальних громад в умовах децентралізації влади	2
14.	Діяльність органів місцевого самоврядування об'єднаних територіальних громад на ринку транспортних послуг.	2
15.	Управління фінансовими та земельними ресурсами в об'єднаних територіальних громадах	2
16.	Івано-Франківська міська територіальна громада	2

Денна форма навчання

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1.		
1.	Стратегічне планування розвитку громади в контексті зміни підходів до регіонального розвитку в Європі та Україні	6

2.	Сутність стратегічного планування та його місце в загальній системі планування територіального розвитку	6
3.	Нормативно-правові засади здійснення стратегічного планування .	8
4.	Організація процесу підготовки стратегічного плану	6
5.	Проведення стратегічного аналізу .	6
6.	Формування системи цілей стратегічного розвитку ОТГ.	8
Змістовий модуль 2.		
7.	Успішні кейси моделей місцевого економічного розвитку ОТГ	10
8.	Стратегічне планування розвитку об'єднаних територіальних громад	6
9.	Моделювання розвитку громади.	4
10.	Інвестиційна привабливість громади.	4
11.	Базисні моделі розвитку громад	6
12.	Сучасні підходи до управління активами громади.	4
13.	Планування розвитку території громади – традиції та новітні тенденції.	4
14.	Розумне управління як основа розумного міста.	10
15.	Основні етапи створення стратегії розвитку громади	10
16.	Децентралізація в Україні.	6
17.	Розвиток ОТГ в Україні	8
18.	Івано-Франківська МТГ	8

9. Система поточного та підсумкового контролю результатів навчання

Екзамен (7 семестр)

Поточне тестування та контроль самостійної роботи			Сума
Тестове опитування за лекційним матеріалом	Оцінки за усні відповіді	Індивідуальне науково-дослідне завдання	

30	50	20	100
----	----	----	-----

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Рекомендована література

Основна література:

1. Адміністративно-територіальний устрій країн Європейського Союзу: навч. посіб. / за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, М. К. Орлатого. – К.: НАДУ, 2015. – 628 с.
2. Батанов О. В. Феноменологія сучасного європейського муніципалізму та місцеве самоврядування в Україні / О. В. Батанов // Часопис Київського ун-ту права. – 2012. – № 4. – С. 77-81.
3. Деркач М. І. Децентралізація фіскальних функцій держави у контексті забезпечення сталого розвитку України : монографія. – Д. : Стиль, 2011. – С. 12.
4. Децентралізація: експерименти и реформи / под ред. Тамаша М. Хорвата. - в 2 т. – Будапешт : Local Government and Public Service Reform Initiative, 2000. – Т.1. – 484 с.
5. Децентралізація публічної влади: досвід європейських країн та перспективи України / Бориславська О. М., Заверуха І. Б., Школик А. М. та ін.; Центр політико-правових реформ. – К. : Москаленко О. М., 2012. – 212 с.
6. Дробот І. О. Реформування систем місцевого управління: зарубіжний досвід / І. О. Дробот, І. В. Шуляр. – Режим доступу: [http://www.dndu.dp.ua/zbirnik/2011-01\(5\)/11diouz.pdf](http://www.dndu.dp.ua/zbirnik/2011-01(5)/11diouz.pdf). 1. – Назва з титул. екрана. – Дата доступу : 25.08.2017.

7. Загальні засади місцевого самоврядування в Україні: підруч. / авт. - упоряд.: В. М. Вакуленко, М. К. Орлатий, О. С. Ігнатенко та ін.; за заг. ред. В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. – К.: НАДУ, 2010. – 400 с.
8. Місцеве самоврядування в Україні: сучасний стан та основні напрями модернізації: наук. доп. / [редкол. : Ю. В. Ковбасюк, К.О.Ващенко, В. В. Толкованов та ін.] ; за заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. Ю. В. Ковбасюка. – К. : НАДУ, 2014. – 128 с.
9. Надання адміністративних послуг в Україні: погляд з регіонів: наук. видання / упоряд. М. Корявець. - Чернігів: Поліський фонд міжнар. та регіон. досліджень, 2015. – 118 с. 13. Науково-методичне забезпечення управління місцевим розвитком на засадах інноваційного менеджменту: наук. розробка / Ю. П. Шаров, І. А. Чикаренко, Т. В. Маматова. – К.: НАДУ, 2013. – 56 с.